

**Postanowienie z dnia 21 marca 1997 r.
I PKN 61/97**

Dla oceny dopuszczalności kasacji z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 393 pkt 1 KPC) nie można zliczyć wartości kilku roszczeń dochodzonych przez powoda od kilku osób, które łączy współuczestnictwo formalne, a także, gdy po stronie pozwanej występuje jedna z dwóch postaci współuczestnictwa materialnego: oparcie praw i obowiązków na tej samej podstawie faktycznej i prawnej.

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza (sprawozdawca): Sędziowie SN: Kazimierz Jaśkowski, Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 21 marca 1997 r. sprawy z powództwa Zakładów Cementowo-Wapienniczych "G." SA w C. przeciwko Ludmile S., Marii B., Teresie K. o zapłatę, na skutek kasacji pozwanych od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu z dnia 31 października 1996 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d r z u c i ć kasację.

U z a s a d n i e n i e

Zakłady Cementowo-Wapiennicze "G." SA w C. domagały się zasądzenia na ich rzecz z tytułu niedoboru od Ludmiły S. kwoty 591,70 zł, od Marii Teresy B. 2.764,17 zł i od Teresy K. kwoty 2.764,17 zł.

Pozwane wniosły o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Strzelcach Opolskich wyrokiem z 21 listopada 1995 r. uwzględnił powództwo [...].

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu wyrokiem z 31 października 1996 r. oddalił rewizję pozwanych od tego wyroku.[...]

Pozwane wniosły kasację. Jako podstawy kasacji wskazano "naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 393 pkt 1 KPC) i art. 124 § 3 KP przez błędne przyjęcie, że niedobór w mieniu - magazynach powoda powstał z winy pozwanych ad 1 do ad 3, które udowodniły, że powstanie niedoboru zostało spowodowane kradzieżą przez włamanie do magazynów powoda, za które pozwane nie ponoszą odpowiedzialności" oraz "naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy (art. 393 pkt 2)".

Pozwane wniosły o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 393 pkt 1 KPC kasacja jest niedopuszczalna w sprawach w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 5000 złotych. W razie współuczestnictwa po stronie powodowej lub pozwanej dla ustalenia spełnienia tej przesłanki należy rozważyć, czy poszczególne roszczenia podlegają zliczaniu (sumowaniu).

W rozpoznawanej sprawie jeden powód dochodził roszczeń od trzech pozwanych z tytułu niedoboru na podstawie przepisów o odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie. Dwie spośród trzech pozwanych zawarły umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej za niedobór w prowadzonym przez nie magazynie, natomiast trzecia odpowiadała w całości za niedobór w innym magazynie. Po stronie pozwanej zachodzą zatem dwa rodzaje współuczestnictwa. Maria B. i Teresa K. współuczestniczą w sprawie na zasadzie współuczestnictwa materialnego, a z trzecią pozwaną, Ludmiłą S., na zasadzie współuczestnictwa formalnego. Dwie pierwsze pozwane łączyła umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej, co skutkuje, że ich prawa i obowiązki w zakresie dochodzonego od nich roszczenia były oparte na tej samej podstawie faktycznej i prawnej w rozumieniu art. 72 § 1 pkt 1 KPC. Natomiast między tymi pozwanymi a Ludmiłą S. zachodzi jedynie współuczestnictwo formalne wobec tego, że ich zobowiązania oparte są na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej, gdyż chodzi o niedobory powstałe w tym samym czasie i w analogicznych warunkach (art. 72 § 1 pkt 2 KPC). Do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, zgodnie z art. 393 pkt 1 KPC stosuje się odpowiednio przepisy o wartości przedmiotu sporu, zawarte w art. 19-26 KPC. Przepis art. 21 KPC stanowi, że jeżeli powód dochodzi pozwem kilku roszczeń zlicza się ich wartość. Zliczenie to dla ustalenia spełnienia przesłanki z art. 393 pkt 1 KPC nie może mieć jednakże miejsca w razie, gdy powód dochodzi kilku roszczeń od kilku osób, które łączy współuczestnictwo formalne, a także gdy mamy do czynienia po stronie pozwanej z jedną z dwu postaci współuczestnictwa materialnego: oparcia praw lub obowiązków na tej samej podstawie faktycznej i prawnej (druga z postaci, to wspólność praw i obowiązków). W tych przypadkach niemożliwe jest bowiem rozpoznanie apelacji i kasacji na rzecz współuczestników, którzy nie zaskarżyli wyroku, co oznacza, że wyrok uprawomocnia się wobec współuczestników, którzy go nie zaskarżyli (art. 378 § 3 KPC dotyczący apelacji i odpowiednio - zgodnie z art. 393¹⁹ KPC stosowany do kasacji). W razie uwzględnienia powództwa o niedobór wartością zaskarżenia już jeżeli chodzi o apelację byłaby kwota przypadająca na każdą z pozwanych oddzielnie. W przypadku kasacji wysokość każdej z tych kwot decyduje o jej dopuszczalności, czyli o spełnieniu przesłanki z art. 393 pkt 1 KPC. W rozpoznawanej sprawie zaskarżono kasacją wyrok oddalający rewizję od wyroku, w którym od każdej z pozwanych zasądzono kwotę niższą niż 5000 zł, jedynie suma zasądzonych kwot przekracza tę wysokość. Fakt, że wszystkie pozwane, działając przez jednego pełnomocnika wniosły kasację nie upoważnia do sumowania kwot zasądzonych od nich roszczeń. Odpowiedniość stosowania przepisów o ustaleniu wartości przedmiotu sporu, o której mowa w art. 393 pkt 1 KPC polega w tym przypadku na braku możliwości zliczania tych wartości. W istocie rzeczy każda z pozwanych zaskarżyła wyrok opiewający na kwotę niższą niż 5000 zł.

Skutkuje to odrzucenie kasacji jako niedopuszczalnej (art. 393⁸ w związku z art. 393⁵ KPC).

Analogiczny pogląd został już przedstawiony w postanowieniu Sądu Najwyższe-

go z dnia 17 stycznia 1997 r. (I PKN 65/96 dotąd nie publikowanym).

N o t k a

Powołane w uzasadnieniu **postanowienie z dnia 17 stycznia 1997 r., I PKN 65/96** zostało już opublikowane w **OSNAPiUS 1997 nr 17 poz. 317**.

=====